

Mateusz drømmer om et bedre Polen og en ung elite

AF SØREN ENGELBRECHT

I et Polen, med en populistisk højredrejning i parlamentet, savner 23-årige Mateusz mere nationalisme. Han og organisationen Alpolk Ungdom vil skabe en ung elite, der forstærker den polske patriotisme og lukker ned for homoseksuel propaganda.

Mateusz Zelek griner lidt nervøst. Smiler undskyldende. Han er ikke bange eller flov over sine ord, han har bare svært ved at formulere dem på engelsk. »Hvis du ser en gruppe slanger, og jeg siger, at én er farlig, går du så hen til dem?« spørger Mateusz. Han forsøger sig med et eksempel i håbet om at forklare, hvorfor det ikke er racisme at holde alle muslimske flygtninge ude af Polen.

Tænker du sådan om flygtninge? At de er slanger, og én vil angribe jer?

»Ja,« siger 23-årige Mateusz og smiler lettet. »Tak.«

Han retter på brillerne, der falder ned over næsen, og ranker ryggen. Endelig forstod jeg det. Nu flyder det for Mateusz, der er vant til at formulere sine holdninger som talsperson for Alpolk Ungdom, en ungdomsorganisation, der blandt andet vil undgå enhver form for islam i Polen.

»Der er organisationer, som tager sig af flygtninge fra Mellemøsten. Dem skal vi ikke have i Polen. Vi hjælper jo nogle andre flygtninge - de kristne,« siger Mateusz. Mange kommer til Europa uden papirer og skaber sig en ny identitet, påpeger han.

»Du ser mange terrorangreb i Europa, og det skal ikke ske i mit land. Jeg vil bestemme, hvem der kommer ind i mit land. Det er mit land. Hvorfor skal andre bestemme det?«

Det polske parlamentsvalg i efteråret 2015 markerede en radikal højredrejning i landet. Lov- og Retfærdighedspartiet (PiS), der siden har siddet med regeringsmagten, gik til valg på en stærkt kritisk holdning til fremmede, økonomisk hjælp til unge familier, og Polen først. De fik absolut flertal i det polske parlament, og da deres præsidentkandidat tidligere samme år vandt det embede, stod

PiS med en overvældende magt i Polen. Og med den fulgte en voldsom polarisering af folket.

Men Mateusz' stemme fik de ikke. Han blev hjemme på valgdagen. Det er der noget paradoksalt over, indrømmer Mateusz, for Alpolk Ungdom arbejder for at få flere unge til at deltage i demokratiet. Til blandt andet manifestforsamlinger opfordrer foreningen de unge til at bruge deres stemme i debatten og stemmeboksen. De hiver de unge ind via sociale medier og fanger deres opmærksomhed med plakater på lygtepæle.

Mateusz bruger mange timer på Alpolk Ungdom, hvor de mødes flere gange ugentligt, men til daglig læser han journalistik på Pontifical University of John Paul II i Krakow. Han har taget mig med ind på en café med hvide duge på bordene, hvor han selv plejer at lave interviews. Man skal igennem så mange gange, at det føles som at sidde i en loge. Han bestiller sin kaffe som det sædvanlige.

Nu skal Mateusz selv give svar, og de fornemmes i hans grin, der denne gang runger af apati. Han smiler stadig og klør sig i det sorte fuldskæg, mens han forklarer, at politikerne kun er der for magten. Traditionerne bliver tabt i det politiske spil.

»Måske er jeg naiv, men vi har brug for folk, der tror på forandringer, ikke penge. Folk i min organisation har gjort noget for folket,« siger han. Apatien fordufter og Mateusz skylter halsen med den nu lunkne kaffe.

Mateusz' organisation, Alpolk Ungdom, tæller ca. 3.000 medlemmer på landsplan, og som talsmand for Krakow-grenen af organisationen missionerer han fædrelandsfølelser, ingen mellemøstlige muslimer og skabelsen af en ung elite rodfæstet i den katolske ånd. En elite, der skal aktiveres i samfundet gennem foredrag og debatter om historie, økonomi og politik.

Hvad organisationen har gjort for folket, er indtil videre primært at sprede deres ideer. De laver TV-indslag til deres Facebook-side, deltager i debatter med parlamentspartierne og arrangerer demonstrationer, der markerer deres utilfredshed med regeringens - ifølge dem - mangel på nationalistisk kon-

“

Der er organisationer, som tager sig af flygtninge fra Mellemøsten. Dem skal vi ikke have i Polen. Vi hjælper jo nogle andre flygtninge - de kristne

servatisme. Alpolk Ungdom forstærker patriotismen og minder polakkerne om landets rige historie.

»Vores land må finde tilbage til rødderne,« siger Mateusz.

Når et medlem af Alpolk Ungdom siger rødderne, er det ikke, dengang far var barn, for det var under kommunismen. Mateusz' mission er adopteret fra Alpolk Ungdoms ophav, der blev skabt i 1922, og deres tanker var de samme. Med optakten til Anden Verdenskrig døde projektet, men i 1989 overtog det nye Alpolk Ungdom stafetten. De er ikke et politisk parti, men ifølge Mateusz kan det ændre sig i fremtiden - når der er skabt tilpas stabilitet.

På en stejl gåtur op mod Det Kongelige Wawel Slot fortæller han om opvæksten i den lille by Limanowa med tre ældre søskende, en religiøs mor, der holdt øje med Mateusz' kirkegang, og en far, der pendlede udenrigs i 25 år for at arbejde.

»Jeg kunne se lys i min fars øjne, når han vendte hjem til Polen,« siger Mateusz med sved på panden, men strålende øjne, som for at genskabe øjeblikket.

Mateusz' familie var en smule skeptiske, da han blev medlem af Alpolk Ungdom for fem år siden - ligesom mange andre så de nogle umiddelbare ligheder med nynazismen. Mateusz havde taget en politisk test i gymnasiet, der viste ham i den retning, og lige siden har han været en del af fællesska-

»Vores land må finde tilbage til rødderne,«
siger 23-årige Mateusz Zelek, der her ses
Apolsk Ungdoms sorte armbind.
Foto: Søren Engelbrecht

bet på tværs af Polen. Dengang som i dag fastholder han, at Apolsk Ungdom ikke har noget med nynazisme at gøre. De er nationalist, og det er der absolut intet i vejen med.

Mateusz kigger ned på Apolsk Ungdoms sorte armbind, som han har taget på i dagens anledning.

»Fodboldhold bruger det jo også. Jeg er træt af, at folk altid sammenligner det med nazisterne.«

En offentlig værdikamp har taget fart siden parlamentsvalget i 2015 i form af demonstrationer og opgør internt i familier. Den magtfulde katolske kirke fik efter valget sat politisk fokus på fri abort, og en ny lov ulmer under overfladen, hvilket flere gange har fået tusinder af folk på barrikaderne.

Men også højrefløjen har markeret sin utilfredshed med demonstrationer, som den Apolsk Ungdom var med til at arrangere. Der er langt fra venstre til højre i Polen netop nu.

Mateusz er enig i, at det polske folk er polariseret, men han er bestemt ikke pessimist. Nej, modsat andre europæiske lande kan Polens sammenhængskraft stadig reddes, så længe de stadig kun har ét sprog og én religion. Det er nemmere at samle et folk, hvor 94 procent er katolikker.

Derfor mener Apolsk Ungdom, at Polen fortsat skal forsøge at holde muslimske flygtninge ude af landet. Europas porte skal lukkes. De skal i stedet have »Smart Help« i deres hjemlande, så der kan blive skabt nye arbejdspladser, så hospitalerne kan fungere og krigen kan ende.

»Masseimmigrationen kommer kun kapitalisterne og de store virksomheder til gode,« siger Mateusz.

For ham er Tyskland et skræmmeeksempel på den multikulturalistiske politik, Apolsk Ungdom vil tage et opgør med.

»Indvandrerne føder masser af børn, mens tyskerne ikke får nogen, selv om de

lever sammen. Politikerne glemmer at beskytte familierne, og om ti år ser du måske ikke længere tyskere i Tyskland, fordi indvandrerne har overtaget,« siger Mateusz.

Han kommer mit næste spørgsmål i forkøbet:

»Nej, vi er ikke nynazister,« siger Mateusz. Blot nationalister.

Han mener, det er nødvendigt, når nationen skal samles i denne polariserede tid. Ifølge Mateusz er der på den ene side de konservative, blandt dem ham selv, der går op i familien, traditioner og kristne værdier. Og så er der de moderne mennesker.

»Jeg kan godt lide udvikling - inden for teknologi for eksempel - men nogle ændringer er ikke gode. Vi nationalist er ikke enige i venstrefløjens propaganda om abort, adoption, ateisme og homoseksualitet,« siger han.

Homoseksualitet er en unaturlig psykisk lidelse, fortæller Mateusz med overbevisning. Ægteskab er mellem mand og kvinde - hvorfor vil nogen til at ændre på det?

»Nu ser vi propaganda i medier og film. For længe siden havde vi ikke problemer med det, for der var ikke nogen, der promoverede det. Det er syge folk, der har brug for hjælp,« siger Mateusz.

»Vi er alle forskellige og har forskellige historier. Jeg forstår ikke homoseksuelle, men jeg forstår, hvorfor andre ser anderledes på det,« siger Mateusz med en snert af pragmatik til sidst. Men for ham vil der altid være et modsætningsforhold mellem den ungdomselite, Apolsk Ungdom vil skabe og så homoseksualitet.

Pragmatikken fordufter, da han forklarer, at blokering af LGBT-parader er et af deres aktivistiske værktøjer.

»Vi vil aldrig acceptere dem, for det er en synd, og vi arbejder hårdt på at skabe en elite.«

»Mange siger, at de ikke kan lide nationalister. Så spørger jeg dem, om de selv gør noget for Polen,« siger Mateusz og holder en kunstpause.

»Det gør de ikke.«